

Látogatás egy budai tanácsházán

Szolgáltatások – helyenként krimivel

Mielőtt utamra indultam, sokan figyelmeztettek: *a tanácsi tisztviselők elfoglalt emberek*. E riport születésétől magam is hírverője leszek az állításnak: *Bíró Lászlóval*, a főváros XII. kerületi Tanácsa ipari és kereskedelmi osztályának vezetőjével csak többszöri próbálkozás, telefonálás után sikerült találkoznom. Így esett, hogy beszélgetésünk kevéske idejéből csak egyik feladatkörére futotta: mit csinál mint osztály *ipari vezetője*?

(Bíró László egyébként éppen huszadik esztendője lépett a helyi államigazgatás kötelékébe, éveken át csak a kereskedelem ügyeit intézte a 81 ezer lakosú, 28 négyzetkilométernyi területen fekvő kerületben. 1972 tavaszán, a jobb munkaszervezés, a hatékonyabb gazdálkodás érdekében aztán összevonták a két, amúgy is sok rokon vonást mutató feladatkört, s új tisztét azóta tölti be.)

Érdemi munka, állásfoglalás

— Hivatalosan fogalmazva, hat munkatársammal ellátom az *ipari szövetkezetek állami törvényességi felügyeletét*, különös tekintettel az alapszabályszerű működésre, továbbá osztályunk ellenőrzi a *kisiparosok tevékenységét*, s koordinálja a kerületi szolgáltató hálózat fejlesztését.

Szabadkozok, hogy mindez így, hidegen ridegen elmondva egyszerűnek tűnik, de kísérjük csak el valamelyik *zürzavaros ügybe keveredett szövetkezet* közgyűlésére, máris megértjük: hány kemény munkaórát köti le a pusztá tájékozódás, a viszonyok és kapcsolatok felderítése, a szálak kibogozása. És csak ezután következhet az *érdemi munka*, a döntés, a felelősségteljes állásfoglalás előkészítése.

Máris benne vagyunk témánk sűrűjében. Eddig *kilenc* ipari szövetkezet tevékenykedett a kerületben, *ám kettőt közülük felszámoltak, illetve felszámolnak*. Az ok: felelőtlen gazdálkodás, visszaélések, az alapszabálytól eltérő tevékenység, ügyeskedés.

Az újságírók tolla ilyen esetekben mindig gyorsabban siklik. Írjuk le mi is sietve az alábbi bekezdések főszereplőinek nevét: tehát megszűnt, illetve rövidesen megszűnik a 250 dolgozót foglalkoztató *XII. Épületszerelő és Tervező Szövetkezet*, valamint a 125 tagnak-alkalmazottnak kenyeret adó *XII. Lakatosipari Szövetkezet*.

A konjunktúra hullámain

— Így, utólag értékelve a dolgokat, elmondhatjuk, hogy mindkét szövetkezet a *konjunktúra hullámain* evezett. Az *Építésztervező* mintegy négy éve álló- és forgóeszközök nélkül látott munkához; OTP-társasházak építését vállalta, s a különféle előlegekkel *manipulált*. Az ugyan csak jobb sorsra érdemes lakatosipari szövetkezet a lakossági javítószolgáltatások jegyében alakult. A *kerületi tanács* irodahelyiségekkel és telephellyel kívánta segíteni a munkájukat. A *fővárosi tanács* alapjából ráadásul 380 ezer forintot is kaptak, mondván: ezzel az *összeggel* továbbfejleszthetik szolgáltató apparátusukat. *A pénzből telket vettek, arra egy épületet húztak, s nyilvánvaló nyereszkeskedési szándékkal, az egészet felárral eladták*. A fővárosi tanács persze, azonnal *felmondta* a szolgáltatásfejlesztési megállapodást, a felvett 380 ezer forintot azonban a szövetkezet csak más, nem az alaptevékenységéből származó eszközeiből tudta visszafizetni. *A csőd menthetetlenül bekövetkezett*.

A gazdasági krimi utolsó előtti fejezetében a két ipari szövetkezetnél megjelentek a tanács illetékes képviselői, a népi ellenőrök, a Pénzügyminisztérium bevételi főigazgatóságának szakértői, a KISZÖV revizorai. A vizsgálatok befejezése után pedig nem marad el a *kényszerfelszámolás*. A felelőség megállapítása folyik.

Nehogy általánosítson valaki: a *Budapesti Autójavító Szövetkezet*, a *Műfém*, a *Politechnika*, a *Styl*, a *Mérőműszeripari Szövetkezet*, továbbá a *XII. Épület- és Lakáskarbantartó* derekas munkát végez, mint ahogy a kerület 564 *kisiparosának* többsége ugyancsak jól vizsgálják — a tanács ipari és kereskedelmi osztályának értékelése szerint.

— *Aranykezü mestereink* is vannak; nesztoruk egy ötven éve működő *képes és köszörűs*. Hatvanféle szakmában dolgoznak, s akad közöttük olyan, akinek két-három mestersége is van. Legtöbbjük a lakosság szolgálatában áll, de büszkék vagyunk azokra is, akik *exportra dolgoznak*, igényes külföldi megrendelők kívánságára termelnek.

És most következnek néhány ügy, amely nemegyszer árnyékot vet még a jól dolgozók tevékenységére is. Hat iparos elien — köztük van két lakatos, egy tetőfedő, egy műszerész — a minap eljárást indítottak. Az ok: *huzamosabb ideje nem fizetnek adót*.

— A rendelkezések félévi türelemre intenek bennünket; ilyenkor felszólítjuk az érdekelt mestert: *mielőbb rendezze hátralékát*. Ha ez nem történik meg, újabb hat hónap múltán nekünk kell döntenünk: megvonjuk-e az ipart az illetőtől, avagy tovább próbálkozunk tartozása behajtásával? *Egyesztendei elmaradás esetén azonban kötelességünk visszavonni az iparendélyt*. Az adóhátralék mögött nemegyszer más természetű anyagi-erkölcsi okok rejlenek, s ez a magyarázata annak, amiért minden esetet alaposan megvizsgálunk, s nem döntünk elhamarkodottan.

Mi történik akkor, ha a *megrendelő nincs megelégedve a kisiparos munkájával*? Bíró László szerint a tanácson kívül van egy szakmai fórum, amely ugyancsak illetékes a bejelentés vizsgálatára, ez pedig a KIOSZ. Természetesen a tanácsi tisztviselők minden esetben utána néznek a közérdekű bejelentéseknek, kifogásnak, s adott esetben, együtt a KIOSZ-szal, el is küldik figyelmeztetésüket. Ha a jogos panaszok ismétlődnek, *szabálysértés* címén megbüntetik az illetőt, sőt, adott esetben iparigazolványát is *megvonják*.

— Igen nagy súlyt helyezünk arra, hogy iparosaink magas színvonalon dolgozzanak — hallottuk az osztályvezetőtől. — Előfordul, hogy egyesek, kezdetben, amíg nevüket megismerik, *átlagon felüli teljesítményt* nyújtanak. Később, amikor már kialakult megrendelőikről van, nemegyszer csak *„összecsapják”* a

munkát. Ezt a magatartást *élesen elítéljük*, minden esetben keményen fellépünk ellene.

Árak szigorú ellenőrzéssel

És az *árak*? Az osztályvezető elmondta, hogy hatáskörükbe 128 kisiparos árelenőrzése tartozik. Az építőipari szakma például kivétel; e mestereknél hiábavaló lenne minden vizsgálat, hiszen általában más kerületben, nemegyszer vidéken vállálnak munkát.

— Osztályunk két előadója rövidesen *elvégzi az árelenőrzési tanfolyamot* — hallottuk a tájékoztatást. — Azt várjuk tőlük, hogy a jövőben *fokozott felelősséggel* képviseljék a lakosság érdekeit, mélyebben elemezzék a kisiparosok árkalkulációit, s ezzel *emeljék a hatóság tekintélyét* is. Az adókiivetés új rendje ugyancsak segíti a tanácsi munkát. Eddig a kisiparosok ott adóztak, ahol laktak. 1974-től viszont az üzletük, a műhelyük szerinti kerület intézi adóügyeiket, következképp azok a szervek, amelyek *realisabb képet* rajzolhatnak jövedelmükről, forgalmukról.

Az ipari és kereskedelmi osztály tevékenységéről az idén több alkalommal is tárgyal a *végrehajtó bizottság*, illetve a *tanácsülés*. Az osztály vezetője ezenkívül rendszeresen beszámol a kerületi tanács *elnökének* az ügyek állásáról, folyamatosan tájékoztatja a *tanács tagokat*, az *ellátási és szolgáltatási bizottságot*, sőt, informálja a területi *pártszerveket* is, az iparpolitika időszzerű kérdéseiről, a hálózat fejlődéséről. Ez a kölcsönös érdeklődés egymás tevékenysége, véleménye iránt, jó keretet ad a XII. kerületben a tanács ipari és kereskedelmi osztályán is a kiegyensúlyozott munkához.

Benedek István Gábor